

פתרונות לחוברת "בנתיבי ירושלים" 4

מפת בודפשט

- ב - מצודת בּוֹדָה שוכנת על הפסגה הגבוהה באזור
- א - מצודת הנהר של בּוֹדָה השוכנת על גדות הדנובה
- ה - ארמון המלך המוקף בשתי חומות, זו בתוך זו
- ג - חומת העיר פֶּשְׁט
- ז - המעבר המאובטח לארמון המלך
- ו - נהר הדנובה
- ד - העיר בּוֹדָה

*

1. המקום החשוב והשמור ביותר הוא ארמון המלך
2. בודה מחד היתה מאובטחת בשומרים וחיילים וקרובה לארמון המלך, ומצד שני פשט הוקפה כולה בחומה.
3. בּוֹדָה לא הוקפה כולה בחומה כי לא היה בכך כנראה צורך, שכן תושבי העיר הוגנו היטב בידי שומרי המלך במצודות.
4. מצודת בּוֹדָה שומרת על ארמון המלך.

למה הפכתי לעיר בירה

עיר	מדינה	הסיבה
קנברה	אוסטרליה	נוסדה כעיר חדשה כפשרה בין שתי ערים יריבות שרצו להיבחר לבירה
בריסל	בלגיה	בשל מיקומה על גדות הסן ועל דרך המסחר החשובה. בעקבות כך הוקפה העיר בחומה ומשכה אליה תושבים
גואטמלה סיטי	גואטמלה	מפני שרעידת אדמה הרסה את עיר הבירה הקודמת
לוסקה	זמביה	בשל מיקומה המרכזי ונגישותה המרחבית והתחבורתית
מוגדישו	סומליה	כי היא צומת דרכים חשוב ביותר, וממנה יוצאות דרכים לכל חלקי סומליה
איסלמבאד	פקיסטן	נוסדה כעיר חדשה כדי למנוע ריכוז ההשקעות במדינה באזור אחד, וכדי לפתח את צפון המדינה

תפזורת ערי בירה

עיר הבירה הנוספת היא אסונסיון בירת פרגוואי

שמות ערי בירה

אלג'יר – אלג'יריה	ותיקן – הוותיקן
ברזיל – ברזיליה	כווית – כווית סיטי
גואטמלה – גואטמלה	לוקסמבורג – לוקסמבורג
סיטי	לוקסמבורג
ג'בוטי – ג'בוטי	פנמה – פנמה סיטי
גיברלטר – גיברלטר	תוניסיה – תוניס

ציון

1. היהודים השואפים לגור בארץ ישראל נקראים **ציונים**.
2. בהמנון המדינה מבוטאת השאיפה לחזור לארץ ישראל במילים: **"להיות עם חופשי בארצנו, ארץ ציון וירושלים"**
3. יהודים מרוסיה, שרצו לעלות לארץ ישראל, נכלאו בידי השלטון הרוסי ונקראו **אסירי ציון**.

איך אומרים 'בירה' ברבים?

חלק א

1. בראשית פרק כ"ד פסוק ל': **דברי**
2. בראשית פרק מ"ט פסוק א': **הימים**
3. **ב'**

חלק ב

1. ישעיהו פרק ס"ב פסוק ז': תהילה. מרמזת לספר **תהילים**
2. תהילים פרק נ"ב פסוק י': כזית, **כ"ז**

חלק ג

- בראשית פרק י"ט פסוק ו': **הדלת**
צורת הרבים היא **'בירניות'**: "וְעָרִים בְּנָה בְּהַר יְהוּדָה, וּבְחָרְשִׁים בְּנָה בִּירְנִיּוֹת וּמִגְדָּלִים" (דברי הימים ב' פרק כ"ז, פסוק ד')

סיכום ערי בירה

א. היחידה שאין לה בירה היא נָאורו; ב. בירת אתיופיה היא אדיס אבבה; ג. היהודים שנכלאו נקראו "אסירי ציון"; ד. "בירה" היא מצודה או מבצר; ה. לונדון צמחה ליד התמזה; ו. בירת הונגריה בנויה מבודה ופשט; ז. בירה דתית לדוגמא - רומא; ח. ברזיליה החליפה כבירה את העיר ריו דה ז'נרו; ט. אָטאטוֹרְק היה מנהיג טורקי

מה כתוב על מטבע בר כוכבא?

חרות ירושלים

מי תהיה בירת מדינת ישראל?

מי אמר?	האמירה
חיים ויצמן	ירושלים שייכת לנו
דוד בן גוריון	ירושלים היא הנשמה של ארץ ישראל
דוד בן גוריון	אי אפשר לקבוע כמה ירושלים שווה
חיים ויצמן	אנחנו לא יכולים לשכוח את ירושלים
חיים ויצמן	רוב האנשים שגרים בירושלים הם יהודים
חיים ויצמן	תמיד גרו יהודים בירושלים

ירושלים בסכנה

- האם היתה לישראלים דרך ישירה לירושלים, אילו היתה מתממשת תוכנית החלוקה? – **לא**
- האם תל אביב היתה סמוכה לגבול, אילו התממשה התוכנית? – **לא**. האם הגבול התקרב לתל אביב כתוצאה ממלחמת העצמאות? – **לא**
- מאילו 3 כיוונים יכלו הירדנים לתקוף את ירושלים ואת פרוזדור ירושלים? – **צפון, מזרח ודרום**

איפה היה הנשיא?

ברחובות

מה אמר בן גוריון?

- עזבנו בעבר את ירושלים רק בגלל שהבבלים והרומאים הכריחו אותנו
- מדינת ישראל איננה שלמה בלי ירושלים היהודית
- ירושלים היא בירת קדשנו

2. בן גוריון אמר "ירושלים היא לב לבה של מדינת ישראל", בהתייחס למעמדה ולא למקומה הגיאוגרפי

הכנסת עולה לירושלים

1. דוד בן גוריון - 4; אליהו דובקין - 3; פנחס רוזן - 5; הרב יהודה לייב פישמן מימון - 1; משה שרת - 2
3. אריה נבון עיצב את הקריקטורה שלו על פי תבליט טיטוס כדי להציג את מעמד עליית הכנסת לירושלים כתגובת נגד ליציאת עם ישראל לגלות וחורבן ירושלים.
4. חנוכה מסמל את עצמאות היהודים מעול עם זר, ואת חזרת ירושלים והמקדש לשמש כמרכז הרוחני והלאומי.

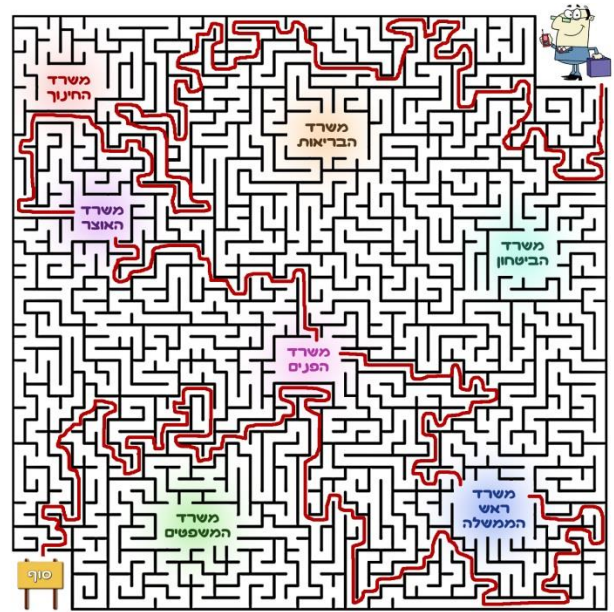
חוק יסוד ירושלים

- בירת מדינת ישראל היא ירושלים השלמה והמאוחדת.
- נשיא המדינה, הכנסת ומוסדות לאומיים חשובים ישבו בירושלים.
- מדינת ישראל תשקיע כספים מיוחדים דווקא בירושלים, כולל מענק שנתי מיוחד.
- מדינת ישראל תבטיח שכל אחד יוכל לגשת אל המקומות הקדושים לו.

סיכום ירושלים בירת ישראל

- א. דוד בן גוריון אמר שירושלים היא נשמתה של ישראל
- ב. ירושלים אמורה היתה להיות בינלאומית
- ג. פרוזדור ירושלים חיבר את ירושלים למדינה היהודית
- ד. עיר שלא הוצעה כעיר בירה - רעננה
- ה. הכנסת פעלה בתחילה בתל אביב
- ו. הכנסת עברה לירושלים סמוך לחג החנוכה
- ז. חוק יסוד ירושלים נחקק בשנת 1980
- ח. בחוק זה נאמר שירושלים תקבל מענק שנתי מיוחד
- ט. בירושלים אין היום אף לא שגרירות אחת

משרדי הממשלה בקרית הממשלה

שלושת משרדי ממשלה הראשונים הם משרד הפנים, משרד האוצר ומשרד ראש הממשלה.

מנורת הכנסת - מה הקשר?

נושא	המשותף בין הדמויות	ההבדל ההיסטורי ביניהם
דוד ובר כוכבא	דוד ובר כוכבא היו גיבורי ישראל	דוד ניצח והפך למלך ישראל, ואילו בר כוכבא נכשל ומת בידי הרומאים
ירמיהו וישעיהו	שניהם היו נביאים בימי בית המקדש הראשון	ירמיהו ניבא את חורבן המקדש וירושלים, בעוד שישעיהו ניבא את הגאולה ואחרית הימים
גולי בבל ושבי ציון	יהודים שחיו סביב תקופת גלות בבל	גולי בבל היו יהודים שיצאו לגלות בבל, ואילו ושבי ציון חזרו ממנה

מי מימן את בניית בית המשפט העליון?

המשפחה: **רוטשילד**

תפזורת ירושלים בבית המשפט העליון

המילה שהתקבלה מהאותיות המיותרות: **משפט**

ישרים ומעגלים בתנ"ך

- תהלים פרק כ"ג, פסוק ג': "יְיָנִיחֵי בְּמַעְגְּלֵי צֶדֶק לְמַעַן שָׁמוּ"
- ישעיהו פרק כ"ו, פסוק ז': "אֲרַח לְצַדִּיק מִישָׁרִים, יִשָּׂר מַעְגְּלֵי צַדִּיק תִּפְלְסוּ"
- משלי פרק ב', פסוק ט': "אֵז תִּבִּין צֶדֶק וּמִשְׁפָּט, וּמִישָׁרִים כָּל מַעְגְּלֵי טוֹב"

מה מצא חן בעיני הוועדה?

הבניין מבטא בצורה יפה את **התפקיד המיוחד של הכנסת**.

הבניין עומד על משטח **בדיוק בגודל המתאים לו**. לבניין יש מראה **אצילי** מכל צדדיו. הבניין גורם למסתכלים בו להרגיש **יראת כבוד**.

כמה חברים בבית הנבחרים?

- אוסטריה - 183
- יוון - 300
- קוסטה ריקה - 57
- צרפת - 577
- יפן - 480
- רוסיה - 626

מליאת הכנסת

- מושבי המליאה מסודרים בצורת מנורה
- חברי הכנסת מצביעים בעזרת לחיצה על מסך מגע, והתוצאות מתקבלות במחשב הראשי.
- אורחים הבאים למליאה יושבים ביציע האורחים.
- דיוקנו של הרצל תלויה על קיר המליאה.

אילו נשיאים וראשי ממשלות נקברו בחלקת

גדולה האומה?

אם לא, היכן נקבר?	נקבר בהר הרצל?		
ברחובות, במכון ויצמן	לא	חיים ויצמן	נשיאים
בהר המנוחות בירושלים	לא	יצחק בן צבי	
-	כן	זלמן שז"ר	
בבית העלמין ברחובות	לא	אפרים קציר	
-	כן	חיים הרצוג	
ליד בנו בבית הקברות באור עקיבא	לא	עזר ויצמן	
בשדה בוקר	לא	דוד בן גוריון	
בבית הקברות טרומפלדור בתל אביב	לא	משה שרת	
-	כן	לוי אשכול	
-	כן	גולדה מאיר	
-	כן	יצחק רבין	
בהר הזיתים בירושלים	לא	מנחם בגין	

מה עלה בגורל הצוללת 'דקר'?

- א. ישראל קנתה את הצוללת מהצי הבריטי.
- ב. הדיווח האחרון התקבל סמוך לאי כרתים.
- ג. לאחר ההיעלמות התגלה מצוף החירום של הצוללת.
- ד. דקר נמצאה אחרי 31 שנים.
- ה. היא טבעה בגלל צלילה מהירה לעומק רב מדי.
- ו. מספר אנשי הצוות שטבעו היה 69.

שופטים ושערים בתנ"ך

- דברים פרק ט"ז, פסוק ז': "שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ"
- זכריה ח', ג': "אָמַת וּמִשְׁפַּט שְׁלוֹם שִׁפְטוּ בְּשַׁעְרֵיכֶם"
- עמוס פרק ה', פסוק ט"ו: "שָׁנְאוּ רָע וְאָהְבוּ טוֹב וְהִצִּיגוּ בְּשַׁעַר מִשְׁפָּט"

חוק יסוד נשיא המדינה

1. נשיא המדינה חייב לגור בירושלים.
2. הוא נבחר על ידי הכנסת.
3. הוא נבחר לשבע שנים.
4. הצהרת האמונים שלו: "אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה ולמלא באמונה את תפקידי כנשיא המדינה."
5. מותר לו להתפטר.

הכירו את נשיאי ישראל

- נולד ב-1921 ועדיין חי – **יצחק נבון**
- חתן פרס ישראל במדעי החיים – **אפרים קציר**
- חתן פרס נובל לשלום – **שמעון פרס**
- ממקימי חיל האוויר הישראלי – **עזר ויצמן**
- הנשיא הראשון – **חיים ויצמן**
- היה אלוף בצה"ל – **חיים הרצוג**
- היה שר החינוך והתרבות הראשון – **זלמן שז"ר**
- נבחר לנשיא הכי הרבה פעמים – **יצחק בן צבי**
- היה ראש מועצת קריית מלאכי – **משה קצב**
- הנשיא האחרון שלנו – **ראובן ריבלין**

2. שלושת הנשיאים שלא זכו לבול הם יצחק נבון, משה קצב ושמעון פרס. הסיבה היא שלא הונפקו בולים לנשיאים לפני מותם, והשלושה עדיין חיים.

מה זה "חוזה המדינה"?

3. אדם שעבד כל חייו על הקמת מדינה יהודית.

מיהו "גדול אומה"?

- שמות, פרק י"א פסוק ג': "וַיִּתֶּן ה' אֶת חֹן הָעַם בְּעֵינַי מִצְרָיִם. גַּם הָאִישׁ מִשֵּׁה גָדוֹל מְאֹד בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם בְּעֵינַי עֲבָדִי פְרָעָה וּבְעֵינַי הָעַם."

מיהו חסיד אומות העולם?

לא יהודי; יש עדים או מסמכים למעשהו; לא ביקש ולא קיבל תמורה; סיכן את חייו במהלך המעשה

מקור השם 'יד ושם'

חלק א - ספר מלכים ב', פרק י"ט פסוק ה - **ישעיהו**

חלק ב - ספר עזרא, פרק ב' פסוק כ"ב - חמישים

וששה, **נ"ו**

חלק ג -- יונה הוא הספר החמישי בתרי-עשר - **ה**
ישעיהו פרק נ"ו, פסוק ה: "וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחֹמֹתַי
יָד וְשֵׁם, טוֹב מִבְּנִים וּמִבְּנוֹת; שֵׁם עוֹלָם אֶתֶן לוֹ, אֲשֶׁר
לֹא יִכָּרֵת."

חידת ציורים ליד ושם

אלפי להבות, שייך לאתר 'יד לילד'; **מחנות המוות**,

שייך לאתר 'אנדרטת הקרון'; **תצלומי פנים**, שייך לאתר

'היכל השמות'; **אש תמיד**, שייך לאתר אוהל יזכור